

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000-plan 2010-2015

Stadil og Vest Stadil Fjord

Natura 2000-område nr. 66
Habitatområde H59
Fuglebeskyttelsesområde F41

Kolofon

Titel:

Natura 2000-plan 2010-2015. Stadil og Vest Stadil Fjord.

Natura 2000-område nr. 66

Habitatområde H59

Fuglebeskyttelsesområde F41

Emneord:

Habitatdirektivet, Miljømålsloven, målsætninger, indsatsprogram, Natura 2000-planer, sortterne.

Udgiver:

Miljøministeriet, Naturstyrelsen

Ansvarlig institution:

Naturstyrelsen Vestjylland

Holstebrovej 31

6950 Ringkøbing

www.naturstyrelsen.dk

Copyright:

Naturstyrelsen, Miljøministeriet

Sprog:

Dansk

År: 2011

ISBE nr. 978-87-7091-194-8

ISBN nr. 978-87-7091-195-5

Dato: 1. december 2011

Forsidefoto: Udsigt over Mellem Dyb ved Vest Stadil Fjord

Fotograf: Peter Bundgaard

Resume:

Natura 2000-plan for Stadil og Vest Stadil Fjord (nr. 66). Natura 2000-planen skal sikre gunstig bevaringsstatus for områdets udpegede arter og naturtyper. Området og truslerne mod de udpegede naturtyper og arter beskrives, og der fastlægges målsætninger og indsatsforanstaltninger for naturtyperne og arterne. Der foretages en strategisk miljøvurdering af planen.

Må citeres med kildeangivelse.

Indhold

Forord	4
Natura 2000-planlægning	5
<i>Natura 2000-planen er bindende for myndighederne</i>	5
Områdebeskrivelse	6
Trusler mod områdets naturværdier	9
Igangværende pleje og genopretning	10
Tilstand og bevaringsstatus/prognose	11
Vurdering af tilstand	12
<i>Vurdering af bevaringsprognose</i>	13
Målsætning	15
<i>Overordnet målsætning for Natura 2000-området</i>	16
<i>Konkrete målsætninger for naturtyper og arter</i>	17
<i>Modstridende interesser</i>	18
Indsatsprogram	18
<i>Generelle retningslinjer</i>	20
<i>Konkrete retningslinjer</i>	20
<i>Forslag til mulige virkemidler</i>	21
Sammenhæng og synergi med vandplan	21
Strategisk miljøvurdering	22
Bilag 1. Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning	23
Bilag 2. Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler	24
Bilag 3. Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver	25
Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen	29

Foto: Claus Bjørn Larsen

Danmarks VIP-natur får egen bodyguard

Hvad har Skagens Gren, Silkeborgskovene og det Sydfynske Øhav til fælles? Eller klokkefrøen, fiskeørnen og gråsælen? De er alle en del af Danmarks særligt værdifulde natur, som vi er forpligtet til at passe godt på. Det samme gælder strandengen, højmosen og boblerevet. Natura 2000-områderne er et netværk af naturområder i EU, der indeholder særligt værdifuld natur set i et europæisk perspektiv. Natura 2000 skal sørge for, at alle 27 EU-lande drager omsorg for egne truede dyr, planter og natur.

Danmark har i alt 246 Natura 2000-områder. Hvert område får nu sin helt egen naturplan, der skal fungere som bodyguard. Det er i alt for mange år gået tilbage for naturens mangfoldighed. Nu skal planerne sørge for, at staten, kommuner og lodsejere drager omsorg for de naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede sårbare eller sjældne i EU.

Ny natur på vej

Naturplanerne er den hidtil største naturindsats, der nogensinde er sat i værk i Danmark. Budgettet er ca. 1,8 mia. kroner og vil i stor udstrækning blive finansieret af EU's landdistriktsmidler. Den planlagte indsats dækker ca. 1.600 km², hvoraf de 40 km² er ny natur.

Der er planlagt hundredvis af nye vandhuller, som vil sikre levesteder for padder som klokkefrøen og vandsalamanderen. 200 km² løvskov skal beskyttes mod rydning, og flere hule, gamle og døde træer vil give levesteder for svampe, flagermus og insekter. Fiskeri på havet skal reguleres, så de unikke danske boblerev sikres mod at blive ødelagt af fiskeredskeer, og danske højmoser skal igen have mulighed for at få det bedre. Lige nu er de truet af udtørring og tilgroning. Med naturplanerne skal der ryddes krat og buske og gives bedre og mere naturlige vandforhold.

Tilbagegangen stoppes

Som ny miljøminister er jeg glad for, at vi nu har en plan for at stoppe naturens tilbagegang i Natura 2000-områderne. Der må ikke ske yderligere skade på naturen. Planerne har været for længe undervejs under VK-regeringen. Natura 2000-områderne blev udpeget i årene 1998-2004, og tilbagegangen skulle være standset allerede sidste år.

Danmarks nye SRSF-regering vil føre en mere aktiv og fremsynet naturpolitik. De 246 Natura-områder har nu hver en bodyguard, mens regeringen laver en plan for hele Danmark. Naturplan Danmark skal sætte ambitiøse mål – ikke blot for den natur som findes i Natura 2000-områderne, men for hele den danske natur.

Lad os så komme i gang !

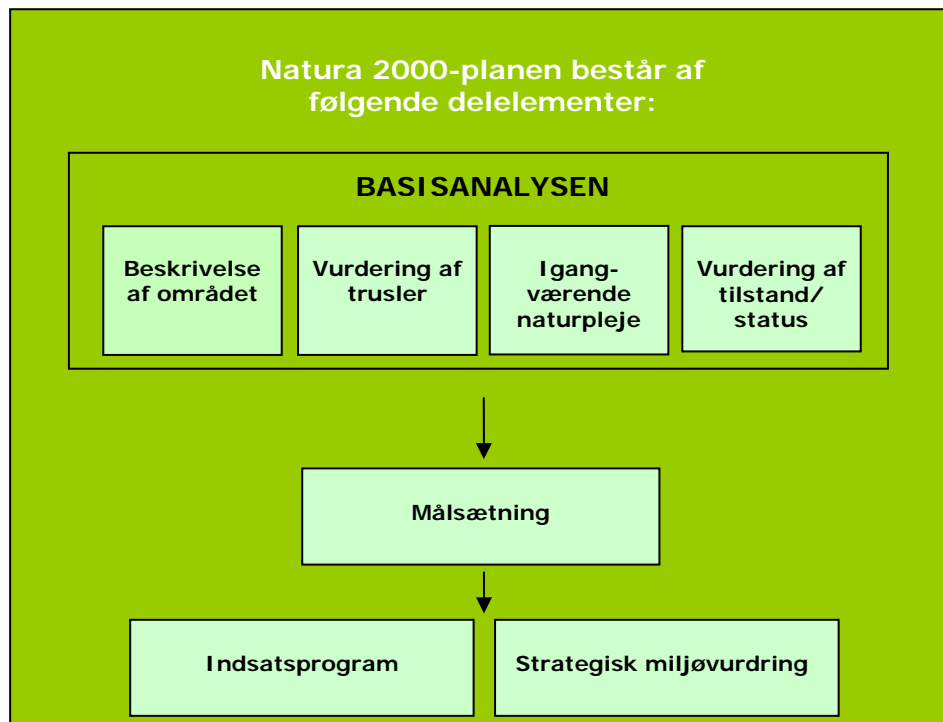
Med venlig hilsen
miljøminister Ida Auken

Natura 2000-planlægning

EU's Natura 2000-direktiver (Fuglebeskyttelses- og Habitatdirektiverne) forpligter Danmark til at gøre den nødvendige indsats for at sikre eller genoprette en række sjældne, truede eller karakteristiske naturtyper og arter. Gennem en målrettet indsats i de udpegede Natura 2000-områder bidrager Danmark til at sikre den europæiske natur og dens mangfoldighed.

Med henblik på at prioritere den nødvendige indsats udarbejder Naturstyrelsen en Natura 2000-plan, der dækker hvert af de udpegede beskyttelsesområder. Natura 2000-planen er en sammenfattende plan, som både indeholder Natura 2000-skovplan for de skovbevoksede fredskovpligtige arealer og Natura 2000-plan for øvrige områder samt arter.

Planen omfatter "udpegningsgrundlaget", dvs. de naturtyper og arter, som området er udpeget for. Natura 2000-planens indhold er vist i figur 1.

Figur 1. Opbygning af en Natura 2000-plan.

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne

Natura 2000-planen er bindende, således at alle myndigheder i deres

Natura 2000-plan

arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt skal lægge Natura 2000-planen til grund. Planen er vedtaget i 2011, hvorefter kommunalbestyrelserne og Naturstyrelsen udarbejder bindende handleplaner, som skal sikre gennemførelsen af Natura 2000-planen. Direkte statslig opfølgning i form af bekendtgørelser o.l. sker dog på grundlag af Natura 2000-planen. Offentlige lodsejere kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i deres drifts- og plejeplaner.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v. på grundlag af konsekvensvurderinger mm. Der er ikke gennemført en konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte planer, idet der ikke i planen er taget konkret stilling forvaltningsindsatsens præcise lokalisering eller valgt forvaltningsmetoder. Der er dog i Natura 2000-planen taget stilling til afvejning mellem modsatrettede naturinteresser i de tilfælde hvor sådanne allerede på nuværende tidspunkt i planlægningen kan forudses, og hvor en sådan afvejning er forbundet med og nødvendig for forvaltningen af området. Evt. konkrete konsekvenser af denne afvejning vil blive afklaret i forbindelse med gennemførelsen af planen og valg af virkemidler.

Natura 2000-planens målsætninger er bindende og skal desuden anvendes ved konsekvensvurdering i forbindelse med myndighedsudøvelse, jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 (ændret ved bekendtgørelse nr. 1443 af 11. december 2007 med senere ændringer) om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Indsatsprogrammets retningslinjer er ligeledes bindende og danner grundlag for områdets handleplan og eventuelle drifts- og plejeplaner.

Natura 2000-planen koordineres med vandplanen for hovedvandopland Ringkøbing Fjord og bliver ligesom denne revideret hvert 6. år. De dele af Natura 2000-planen, der vedrører skovbevoksede fredskovspligtige arealer, revideres dog kun hvert 12. år.

Områdebeskrivelse

Natura 2000-området har et areal på 6903 ha og afgrænses som vist på bilag 1. Natura 2000-området består af habitatområde nr. H59 (Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord) og fuglebeskyttelsesområde nr. F41 (Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord). På [Naturstyrelsens hjemmeside](#) samt i figur 2 og bilag 2 er der angivet hvilke naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for dette område.

Natura 2000-plan

Området omfatter lagunen Stadil Fjord og de tre svagt brakke kransnålalge-søer Søndre-, Mellem- og Nordre Dyb, der tilsammen udgør Vest Stadil Fjord.

Stadil Fjord er et tidligere fjordområde men betragtes i dag som en lagune. I lagunen findes en langstrakt ø, Hindø, der medvirker til at lagunen naturligt er inddelt i 2 bassiner beliggende henholdsvis syd og nord/vest for selve øen. Stadil fjord afvander til Ringkøbing Fjord (habitatområde nr. 62) via Vonå. Denne forbindelse betyder at især Stadil Fjords sydlige bassin periodisk påvirkes af indstrømmende saltholdigt vand fra Ringkøbing Fjord. Oplandet til Stadil Fjord er domineret af landbrugsjord i omdrift. Stadil Fjord har et søareal på ca. 1.713 ha. Den vestlige del af habitatområdet grænser op til Vesterhavet med Husby Klit (habitatområde nr. 197) liggende imellem området og havet.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 59 – Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord		
Naturtyper:	Lagune (1150) Kliithede (2140) Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150)	Vandløb (3260) Rigkær (7230)
Arter:	Havlampret (1095) Bæklampret (1096)	Odder (1355) Vandranke (1831)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 41 – Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord		
Fugle:	Ynglefugle: Rørdrum Rørhøg Plettet rørvagtel Sortterne Trækfugle: Pibesvane	Sangsvane Kortnæbbet gås Grågås Bramgås Krikand Spidsand Skeand Pomeransfugl

Figur 2. Naturtyper, fugle og andre arter, der udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Med 52 arter af undervandsplanter er Stadil Fjord et enestående laguneområde. Den hører til et af Danmarks mest artsrige vandområder og er måske den artsrigeste lagunesø af alle. En væsentlig årsag til den store artsrigdom er, at lagunen er forholdsvis lav og klarvandet, så undervandsplanterne har mulighed for at vokse i størstedelen af lagunen. Plantesamfundet omfattede i 2005 46 arter af blomsterplanter bl.a. flere arter på den danske rødliste og 6 arter af kransnålalger.

Vest Stadil Fjord er også et tidligere fjordområde, hvor vandstanden ved pumpning sænkes til under havniveau. Området består i dag af

Natura 2000-plan

tre adskilte vandområder, Nordre Dyb, Mellemdyb og Søndre Dyb, hvis miljøtilstand er indbyrdes forskellige. Vandstanden i Søndre Dyb er sænket til 1,4 m under DNN, mens vandstanden i de to andre vandområder kun er sænket til 0,5 m under DNN. To tredjedele af arealet er i dag omdriftsjord, mens rørskov og åbne vandflader dækker den sidste tredjedel. Vest Stadil Fjord har et areal på ca. 512 ha. og blev fredet i 1974. Det fredede arealer udgør 559 ha. og er udpeget som værende af stor landskabelig, biologisk og friluftsmæssig værdi.

Søndre Dyb er stærkt næringsbelastet, hvilket også giver sig til udtryk i form af en betydelig mindre artsdiversitet mht. undervandsplanterne sammenlignet med de opstrøms liggende Mellem Dyb og Nordre Dyb.

Mellem Dyb har en meget artsrig undervandsvegetation med i alt 40 arter af undervandsplanter og flydebladsplanter registreret. I Mellem Dyb har der gennem en årrække ynglet 6-8 par sortterne. Denne terneart er på nationalt plan en sjælden ynglefugl, og kolonien i Vest Stadil Fjord området er sammen med landets største bestand i Vejlerne af afgørende betydning for at bevare arten som dansk ynglefugl.

I Nordre Dyb er der registreret i alt 23 arter af undervandsplanter og flydebladsplanter.

Natura 2000-området Stadil og Vest Stadil Fjord har vandranke på udpegningsgrundlaget. Vandranke er en af de mest sjældne vandplanter i Europa og er medtaget på habitatdirektivets bilag II, over arter der kræver udpegningsområder, samt bilag IV, over arter der kræver særlig beskyttelse. Arten forekommer spredt på ganske få m² i nærheden af udløbet af Tim å i den nordlige ende af Stadil Fjord.

I Natura 2000-området er der kortlagt tre mindre forekomster af klithede.

I 1993 opkøbte staten en stor del af området ved Vest Stadil Fjord og hævdede vandstanden i en del af området til fordel for især fuglene. Naturgenopretningsprojektet i Vest Stadil Fjord og oprettelse af et vildreservat i 1998 vurderes, at have haft positiv betydning for en række fuglearter. Dette gælder også de internationalt beskyttede vandfugle, der er medtaget på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde nr. 41 - Stadil og Vest Stadil Fjord. Specielt for antallet af rastende gæs, og her især bramgås, er der konstateret en meget stor fremgang. Plettet rørvagtel har hele tiden været en sjælden gæst i området. Sortterne er indvandret til Vest Stadil Fjord, formentlig fra

Husby/Nørresø området, men dette vurderes dog ikke, at ændre artens status som en meget sjælden ynglefugl i det vestjyske område som helhed. Havørn ses ofte i området, især i vinterhalvåret. Arten er dog ikke på områdets udpegningsgrundlag, så den behandles ikke yderligere i planen..

Flere af fuglearterne på udpegningsgrundlaget har i de seneste år været i fremgang på nationalt plan. Dette gælder for arterne kortnæbbet gås, grågås og bramgås. Sortterne derimod har været i tilbagegang på nationalt plan.

Bramgås raster i forbindelse med deres træk til og fra yngleområderne i arktisk i stort antal inden ved Vest Stadil Fjord området. Foto Peter Bundgaard

I basisanalysen for Natura 2000-området Stadil og Vest Stadil Fjord findes der en mere detaljeret gennemgang af arterne og naturtyperne på områdets udpegningsgrundlag. Se [Naturstyrelsens hjemmeside](#).

Natura 2000-området ligger i Ringkøbing-Skjern Kommune og indenfor vandplanområdet hovedvandopland Ringkøbing Fjord.

Trusler mod områdets naturværdier

I det følgende afsnit skal de oplyste trusler forstås som påvirkninger af naturtyper og arter, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Trusler er i den forbindelse aktuelt forekommende og konkrete påvirkningsfaktorer, der enkeltvis eller i samvirkning vil kunne forhindre, at naturtyperne og arterne opnår gunstig bevaringsstatus. Det kan dog også være potentielle påvirkningsfaktorer i det omfang, at der er viden om, at påvirkningerne periodevis er forekommet i området, men aktuelt ikke er til stede. Aktuelle påvirkninger, der f.eks. reguleres internationalt eller i anden sammenhæng, og derfor ikke er et anliggende for Natura 2000-planen, kan også frem-

Natura 2000-plan

gå, men vil ikke være en del af denne Natura 2000-plans indsatsprogram.

Næringsstofbelastning udgør en trussel for naturtilstanden i Søndre Dyb (naturtypen 3140 – kransnålalge-sø). Bundfaunaens sammensætning påvirkes af næringsstofbelastningen og dermed påvirkes fødegrundlaget for flere af fuglene på udpegningsgrundlaget. Organisk udledning er flere steder et problem for området vandløb og dermed for bæklampret.

Luftbåren belastning af kvælstof overskrider laveste ende af tålegrænseintervallet for arealer med klithede og kransnålalge-søer.

Rørhøg yngler med flere par i rørskovene omkring Stadil – og Vest Stadil Fjorde. Foto Peter Bundgaard

Tilgroning i form af uønsket opvækst af træer, buske er en trussel for arealer med klithede. Tilgroning med især tagrør er en trussel mod ynglepladsen for sortterne og for forekomsten af vandranke.

Uhensigtsmæssig hydrologi: Regulering påvirker den naturlige hydrologi i områdets vandløb negativt.

Prædation og invasive arter: fra mink, mårhund mfl. kan være en trussel for især ynglefugle i området, f.eks. sortterne.

Igangværende pleje og genopretning

Hindø i Stadil Fjord er fredet med det formål at sikre de naturhistoriske, landskabelige og rekreative værdier. Naturgenopretning er desuden et mål for fredningen, og øen søges plejet og genskabt som et naturområde med rørskove, enge, og med en begrænset løvtræsbe-

voksning midt på øen omkring bygningerne.

Vest Stadil Fjord er sammen med Husby Klit fredet med det formål at opretholde en rasteplass for svømmefugle, at hindre yderligere vandstandssænkninger og friholde klirarealerne for yderligere bebyggelser.

Inden for de sidste år har SNS Vestjylland sikret en intensivering af afgræsningen på engarealerne samt etableret lavvandede vandhuller/søer og kanaler ved Mellem – og Nordre Dyb. Dette vurderes på lidt længere sigt, at ville få en gunstig effekt for områdets engfuglebestand, for strandtudse og for flere arter på det nuværende udpegningsgrundlag.

Vest Stadil Fjord er omfattet af en vildreservat bekendtgørelse. Bekendtgørelsen har til formål at sikre Vest Stadil Fjord som raste- og fourageringsområde for vandfugle. Bekendtgørelsen regulerer på forskellig vis jagt i området.

Området hvor sortternene yngler i Mellemdyb plejes af SNS Vestjylland ved at der er etableret "blå bånd", dvs. afgræsning med kreaturer helt ud i vandet således at bredvegetationen holdes nede.

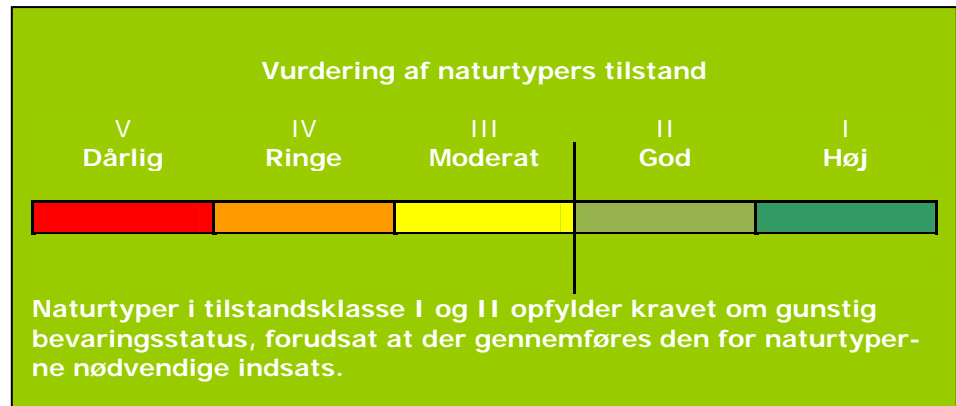
Tilstand og bevaringstilstand/prognose

For nogle naturtyper er der udviklet et system til vurdering af den enkelte naturtypes aktuelle *tilstand*, som er et udtryk for typens aktuelle naturindhold og en række andre målbare faktorer.

Bevaringsprognose for naturtyper og arter er derimod en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er således tale om en *prognose* for arternes og naturtypernes udviklingsretning. I de følgende afsnit er der nærmere beskrevet tilstand og bevaringsstatus/prognose for områdets naturtyper og arter.

Vurdering af tilstand

Der er foretaget en vurdering af tilstanden i 23 lysåbne naturtyper og 10 skovtyper. Naturtyperne er kortlagt dels i basisanalyserne, dels i en efterfølgende kortlægning. Desuden er tilstanden vurderet for udvalgte forekomster af 5 søtyper. Vurderingen bygger på et system, der inddeler forekomster af Habitatdirektivets naturtyper i 5 tilstandsklasser (figur 3), hvor I (høj) er bedst og V (dårlig) er værst. Som led i beregningen af tilstanden beregnes både et artsindeks, baseret på indholdet af plantearter i en cirkel med radius på 5 m og et strukturindeks, baseret på vegetationshøjden, opvækst af vedplanter, forekomst af drængrøfter m.m.

Figur 3. Tilstandsklasser for naturtyper.

Strukturindeks og artsindeks for den enkelte naturtype vægtes sammen til naturtypens tilstandsklasse på arealet. Et højt strukturindeks kombineret med et lavt artsindeks viser, at naturarealet har forudsætninger for et højt naturindhold, men at de karakteristiske arter ikke er til stede. Et højt artsindeks kombineret med et lavt strukturindeks kan anvendes som et redskab til at lokalisere artsrige forekomster med et stort behov for pleje eller anden indsats.

Der er foretaget tilstandsvurdering for 3 mindre forekomster af klithede. Riggær, som også findes på udpegningsgrundlaget, er ikke fundet under kortlægningen af Natura 2000-området. For arealet med klithede gælder, at strukturtilstanden er god til høj (klasse I og II) på de tre kortlagte arealer og artstilstanden er god (klasse II). Samlet set er naturtilstanden god på hele arealet. Tilstanden i kystlagunen Stadil Fjord er vurderet som høj. I Vest Stadil Fjord er tilstanden i søerne vurderet til god-høj i Nordre - og Mellemdyb, mens tilstanden i Søndre Dyb vurderes at være dårlig primært forårsaget af en for høj næringsstofbelastning fra oplandet.

I området findes der ca. 50 småsøer på under 5 ha, hvoraf 14 er tilstandsvurderet.

Der er kortlagt 2 forekomster af kransnålalge-sø, der begge har god naturtilstand og der er kortlagt 12 forekomster af næringsrig sø, hvoraf 9 har god naturtilstand og 3 har moderat naturtilstand.

Se kort med tilstandsvurdering af de enkelte forekomster i Natura 2000- området på [Naturstyrelsens hjemmeside](#). Der er endnu ikke udviklet et system til vurdering af tilstanden for en række lysåbne naturtyper, marine naturtyper, større søer, vandløb samt fugle og andre arter.

Vurdering af bevaringsprognose

Miljømålsloven og skovloven fastsætter som et overordnet mål, at naturtyper og arter, som Natura 2000-områderne er udpeget for, skal have en gunstig bevaringsstatus. Gunstig bevaringsstatus er defineret i Habitatdirektivet (figur 4).

Gunstig bevaringsstatus

En naturtypes "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når

- det naturlige udbredelsesområde og de arealer, det dækker inden for dette område, er stabile eller i udbredelse, og
- den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for dets opretholdelse på langt sigt, er til stede og sandsynligvis fortsat vil være det i en overskuelig fremtid, samt når
- bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for den pågældende naturtype, er gunstig

En arts "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når

- data vedrørende bestandsudviklingen af den pågældende art viser, at arten på langt sigt vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder, og
- artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlighed for, at det inden for en overskuelig fremtid vil blive mindsket, og
- der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på langt sigt at bevare dens bestande

Figur 4. Habitatdirektivets definition af gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau for naturtyper og arter.

Gunstig bevaringsstatus skal generelt opnås inden for hver af Danmarks to biogeografiske regioner, nemlig den kontinentale og den atlantiske region. Gunstig bevaringsstatus skal dog ifølge EU's vejledning til direktivets artikel 6 også anvendes på de enkelte Natura 2000-områder, men der findes ingen retningslinjer for, hvorledes denne vurdering skal foretages.

Den første Natura 2000-plan laves på grundlag af tilgængelig viden og derfor alene ud fra en prognose for de enkelte naturtyper og arters udvikling.

Prognosen for de kortlagte naturtyper er bestemt på områdeniveau ud fra de enkelte forekomsters naturtilstand og de aktuelle trusler og inddeles i *gunstig* eller *ugunstig prognose*. Naturtyper i tilstandsklasse I (høj tilstand) eller II (god tilstand) har en gunstig prognose, hvis det vurderes, at tilstanden også kan opretholdes på lang sigt. I mange tilfælde forudsætter det, at der gennemføres den for naturtyperne nødvendige indsats i form af naturpleje, begrænsning af næringsstof-

tilførsel, forbedring af hydrologiske forhold m.m.
Prognosen for de øvrige naturtyper og alle arterne er baseret på den bedste tilgængelige viden. Her benyttes begreberne *vurderet gunstig*, *vurderet ugunstig* og *ukendt prognose*.

Sortterne har en mindre, men dog stabil ynglebestand i rørskoven ved Nordre Dyb i Vest Stadil Fjord området.

Foto Peter Bundgaard

I Natura 2000-området er der foretaget følgende vurdering af prognosen for naturtyper og arter:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Bæklampret, på baggrund af viden om artens stabile forekomst i områdets vandløb
- Odder, dels på baggrund af viden om artens forekomst inden for området dels på baggrund af artens positive bestandsudvikling lokalt som i resten af Jylland de seneste år.
- Rørdrum, rørhøg, sangsvane, kortnæbbet gås, grågås, bramgås, krikand og skeand. Fuglearterne vurderes at have stabile eller stigende yngle/raste bestande i området
- Naturtypen lagune (Stadil Fjord) pga. tilfredsstillende vandkvalitet og meget artsrig undervandsflora
- Pomeransfugl da forekomsten i området vurderes at være forholdsvis stabil

*Pomeransfugl er en årlig trækfugl i maj måned, hvor den i større eller mindre flokke ses fouragerende på især de dyrkede arealer.
Foto Peter Bundgaard*

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- Kransnålalge-søer (bl.a. Søndre Dyb) pga., at den laveste ende af tålegrænseintervallet for kvælstof-deposition er overskredet, næringsstofbelastning fra oplandet m.v.
- Klithede på grund af at den laveste ende af tålegrænseintervallet for kvælstof-deposition er overskredet samt pga. tilgroning med træer og buske.
- Vandranke på grund af, at den kun er fundet med enkelte mindre bevoksninger og med en meget lille bestand.
- Vandløbene, da de inden for området er præget af generelt dårlige fysiske forhold i form af kanalisering og belastning med organisk stof.
- Pibesvane og spidsand på grund af generelt aftagende forekomst i dette område. Begge arter er dog vurderet stabile på landsplan.

Prognosen er ukendt for:

- Næringsrig sø, rigkær og havlampret på grund af manglende viden om naturtypens/artens forekomst i området.
- Plettet rørvagtel da arten er meget fluktuerende i sin forekomst i området og således nu slet ikke er registreret gennem en længere årrække
- Sortterne, der her en lav omend nogenlunde stabil bestand i området, men som er i tilbagegang på nationalt plan

Målsætning

Det overordnede mål er at sikre eller genoprette gunstig bevarings-

Natura 2000-plan

status for de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget i de enkelte Natura 2000-områder (jf. dog nedenfor om eventuelle modstridende interesser).

Der opstilles en **overordnet målsætning** for området. Den overordnede målsætning angiver det overordnede sigte for, hvorledes området skal udvikle sig både for at sikre områdets integritet og en gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper. Målsætningen skal endvidere fremhæve de naturtyper og arter, der udgør den største arealandel af området, og endelig fremhæves forekomster af naturtyper og arter, der har stor vigtighed på nationalt og/eller biogeografisk niveau. En vurdering af denne betydning foretages efter følgende kriterier:

- Stort areal, levested eller bestand
- Få forekomster
- Truede naturtyper og arter
- Særlige danske ansvarsområder

Der opstilles desuden mere **konkrete målsætninger**, der fastlægger de langsigtede mål for udviklingen i areal og tilstand for de enkelte naturtyper og arters levesteder. Målfastsættelsen tager udgangspunkt i den tilstand, som er vurderet for naturtyper og arters levested efter tilstandsvurderingssystemet. Hvor der ikke er udviklet et sådant system, skal gunstig bevaringsstatus sikres eller genoprettes på baggrund af bedste faglige viden. Da der endnu ikke er udviklet et tilstandsvurderingssystem til brug for vurdering af areal og tilstand af levestederne for fuglearter, er fastsættelse af målsætningen for de enkelte fuglearter på udpegningsgrundlaget sket på baggrund af en vurdering af, om størrelsen og kvaliteten af levestedet kan rumme bestanden, og ikke på om bestanden rent faktisk er til stede. De i planen angivne bestandsstørrelser er fastsat på baggrund af den officielle danske indmelding til EU.

Såvel overordnet målsætning som de konkrete målsætninger rækker ud over 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold. Målsætningerne afspejler desuden en afvejning af eventuelle modstridende interesser efter retningslinier angivet i By- og Landskabsstyrelsen 2009: "Retningslinier for den statslige Natura 2000-planlægning: Målfastsættelse og indsatsprogram".

Overordnet målsætning for Natura 2000-området

I dette Natura 2000 område er der særlig fokus på, at Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord (Nordre Dyb, Mellem Dyb, Søndre Dyb) opnår og fastholder en god naturtilstand. Dette forudsætter en god vandkvalitet, og at vandområderne fortsat har eller får en artsrig undervandsvegetation, der bl.a. tilfredsstillende livsbetingelserne for forekomsterne

af flere arter trækkende vandfugle. Der sikres fortsat velplejede og uforstyrrede raste- og fourageringspladser (enge) for ænder og gæs på udpegningsgrundlaget.

Plettet rørvagtel sikres gode ynglemuligheder og den lille ynglekoloni af sortterne sikres fortsat gode forhold i yngleområdet og et begrænset prædationstryk.

Vandranke sikres de bedst mulige betingelser for udbredelse og vækst. Områdets forekomster af klithede sikres en god-høj naturtilstand og en stabil eller stigende forekomst i området.

Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtypen hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.

Baggrund for den overordnede målsætning

I dette Natura 2000 område er der specielt fokus på brakvandssøen Stadil Fjord, der sammen med kransnålalgesøerne i Vest Stadil Fjord arealmæssigt udgør langt hovedparten af områdets natur. Lagunerne hører til Danmarks mest artsrige vandområder med hensyn til undervandsplanter. Det er vigtigt at få løst eutrofieringsproblemerne i Søndre Dyb (Vest Stadil Fjord), hvor biodiversiteten er reduceret, således at undervandsplanterne kan øges i artsantal og udbredelse til gavn for de biologiske forhold, og for at skabe et bedre fødegrundlag for vandfuglene.

Da vandranke er en national ansvarsart er det vigtigt, at sikre levesteder for vandranke så bestanden forbliver stabil eller stigende og kan være med til at sikre artens fortsatte eksistens og den genetiske diversitet i Danmark og Europa. Samtidig er det vigtigt at sikre levestederne for de nationalt truede arter plettet rørvagtel og sortterne. Arealet af ovennævnte levesteder sikres og øges, hvor det er muligt skabes sammenhæng mellem forekomsterne.

Konkrete målsætninger for naturtyper og arter

Der opstilles følgende konkrete målsætninger, som fastlægger de langsigtede mål for naturtyper og arter i Natura 2000 området:

- *Naturtyper og arter skal have en gunstig bevaringsstatus.*
- *For naturtyper og for arters levesteder, der er vurderet til naturtilstandsklasse I eller II og gunstig prognose skal udviklingen i deres areal og tilstand være stabil eller i fremgang.*
- *For naturtyper og arters levesteder, der er vurderet til naturtilstandsklasse III-V og/eller ugunstig prognose skal udviklingen i deres naturtilstand være i fremgang, således at der opnås naturtilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed dertil. Det samlede areal af naturtypen/levestedet skal være stabilt eller i fremgang, hvis*

naturforholdene tillader det.

- *For naturtyper og arter uden tilstandsvurderingssystem og/eller med en ukendt prognose er målsætningen gunstig bevaringsstatus. Det betyder, at tilstanden og det samlede areal af levestederne for områdets udpegede arter stabiliseres eller øges, således at der er grundlag for nedennævnte bestandstal eller – for arter uden bestandstalsmål – grundlag for tilstrækkelige egnede yngle- og fourageringsområder.*
- *Tilstanden og det samlede areal af levestederne for plettet rørvagtel og sortterne som ynglefugle stabiliseres eller øges, således at der er tilstrækkeligt med egnede yngle- og fourageringssteder inden for fuglebeskyttelsesområdet.*
- *Tilstanden og det samlede areal af levestederne for rørdrum, rørhøg og plettet rørvagtel som ynglefugle stabiliseres, således at der er tilstrækkeligt med egnede yngle- og fourageringssteder inden for fuglebeskyttelsesområdet.*
- *Tilstanden og det samlede areal af levestederne for følgende trækfugle stabiliseres eller øges, således at der er grundlag for rastende/fouragerende bestande på ca. 1000 stk. pibesvane og ca. 11.000 stk. spidsand.*
- *Tilstanden og det samlede areal af levestederne for følgende trækfugle stabiliseres, således at der er grundlag for rastende/fouragerende bestande på ca. 500 stk. sangsvane, ca. 15.000 stk. kortnæbbet gås, ca. 5000 stk. krikand, ca. 300 stk. skeand og et stabilt antal bramgås, grågås og pomeransfugl.*
- *Naturtypeforekomster i artsklasse I målsættes højt og skal søges udvidet/sammenkædet, hvis de naturgivne forhold gør det muligt.*
- *Levesteder for vandranke målsættes højt.*

Modstridende interesser

En målsætning om gunstig bevaringsstatus for en bestemt naturtype kan indebære en nedprioritering af en anden naturtype eller art, og det er nødvendigt at foretage et valg.

Der vurderes ikke at være modstridende interesser, da både naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget har rige muligheder for at forekomme i dette område.

Indsatsprogram

Opfyldelsen af Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektivernes krav om gunstig bevaringsprognose er en opgave, som strækker sig over lang tid og kræver en omfattende indsats over flere planperioder. Det er derfor nødvendigt at prioritere indsatsen i den enkelte planperiode. Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode er formuleret i

Natura 2000-plan

4 sigtelinjer, som lægger niveauet for indsatsen i planperioden. Sigtelinjerne er beskrevet i bilag 3. Ite planperiode. Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode er formuleret i 4 sigtelinjer, som lægger niveauet for indsatsen i planperioden. Sigtelinjerne er beskrevet i bilag 3.

Indsatsprogrammet der bygger på de 4 sigtelinjer beskriver indsatsen i den første planperiode 2010-2015 (for skovbevoksede fredskovs-pligtige arealer dog frem til 2021).

Indsatsprogrammet består af en række **generelle retningslinjer**, som skal sikre den eksisterende naturtilstand. De generelle retningslinjer gælder for alle arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget, og den nødvendige indsats vil efterfølgende blive konkretiseret i de kommunale/statslige handleplaner.

Indsatsprogrammet består desuden af en række **konkrete retningslinjer**, som skal sikre små naturarealer, ubeskyttede naturarealer og særligt truede arter og naturtyper. De konkrete retningslinjer giver en nærmere beskrivelse af den indsats, som i disse særlige tilfælde skal indarbejdes i de kommende handleplaner.

Indsatsprogrammet indeholder ikke bindende krav til kommunalbestyrelsernes, Naturstyrelsens eller andre offentlige lodsejeres brug af de virkemidler og tiltag, som skal sikre den nødvendige indsats. Tiltag prioriteres og konkretiseres i handleplanerne eller i andre opfølgende tiltag.

Indsatsprogrammet for Natura 2000-området omfatter nedenstående generelle og konkrete retningslinjer, som tillige er vist oversigtligt i bilag 2.

*Kortnæbbet gås har inden for de seneste årtier været i stor fremgang på nationalt plan og ses også hyppigt ved Vest Stadil Fjord.
Foto Peter Bundgaard*

Generelle retningslinjer

Indsatser efter sigtelinje 1. Areal og tilstand af udpegede naturtyper og levesteder for udpegede arter må ikke gå tilbage eller forringes.

- 1.1 *Reduktion af kvælstof-deposition fra luften på områdets habitatnaturtyper sker ved administration af husdyrgodkendelsesloven, der med ændringen af 10. februar 2011 har fastlagt et særligt beskyttelsesniveau af hensyn til bevaringsmålsætningen i Natura 2000-planlægningen. Den øvrige tilførsel af næringsstoffer til naturtyperne reduceres, herunder fra dræntilløb og fodring. For marine naturtyper, søer og vandløb reguleres tilførslen af næringsstoffer via vandplanen.*
- 1.2 *De terrestriske naturtyper skal sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje, og vandløb med vandplanter sikres tilfredsstillende vandkvalitet, gode fysiske forhold samt kontinuitet.*
- 1.3 *Der sikres velegnede levesteder samt tilfredsstillende fourageringsmuligheder for odder i området.*
- 1.4 *Der sikres velegnede levesteder med individuel hensyntagen til arternes krav til vandstand og levestedets beskaffenhed på yngle/raste/fourageringspladsen for rørdrum, rørhøg og plettet rørvagtel, pibesvane, sangsvane, kortnæbbet gås, grågås, bramgås, krikand, spidsand, skeand og sortterne.*
- 1.5 *Der sikres velegnede levesteder vandranke.*

Konkrete retningslinjer

Indsatser efter sigtelinje 2. Små og fragmenterede habitatnaturtyper og levesteder for arter, som ikke kan opretholdes ved drift af det nuværende areal alene, sikres ved arealudvidelse, sammenkædning af arealer, pleje af naboarealer og/eller etablering af spredningskorridorer.

- 2.1 *Anvendes ikke. Indsatserne er varetaget under retningslinje 1.*

Indsatser efter sigtelinje 3. Naturtyper og levesteder, som ikke er beskyttet af natur- og miljølovgivningen skal sikres.

- 3.1 *Anvendes ikke. Indsatserne er varetaget under retningslinje 1.*

Pibesvane benytter gerne landbrugsarealer som fourageringsområde, mens de ses i træktiden her i landet. Foto Peter Bundgaard

Indsatser efter sigtelinje 4. Der skal gøres en særlig indsats for naturtyper og arter, hvis biogeografiske status er i fare for at blive alvorligt forringet i 1. planperiode.

- 4.1 Der sikres velegnede levesteder med individuel hensyntagen til artens krav til vandstand, pleje og minimal påvirkning fra prædatorer på ynglepladser for plettet rørvagtel og sortterne.*

Forslag til mulige virkemidler

Kommunalbestyrelserne, Naturstyrelsen og andre offentlige lodsejere/myndigheder udarbejder handleplaner, vælger virkemidler og foretager den konkrete forvaltning indenfor rammerne af indsatsprogrammet. Mulige virkemidler nævnt i bilag 2 skal derfor betragtes som eksempler på, hvorledes indsatsprogrammet kan gennemføres.

Sammenhæng og synergi med vandplan

Natura 2000-planen er koordineret med vandplanen. Ifølge Vandrammedirektivet må tilstanden af vandområderne ikke forringes, og vandplanens indsatsprogram vil generelt forbedre den eksisterende vandkvalitet i større søer, vandløb, fjorde og kystvande. Forbedringen sker ved reduktion i tilførslen af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer samt stedvis sikring af en mere naturlig hydrologi i ådale. Vandplanen vil desuden forbedre de fysiske forhold og sikre kontinuiteten på udvalgte vandløbsstrækninger. Disse indsatser forventes i de fleste tilfælde at bidrage til at forbedre tilstanden i de vandafhængige habitattaturtyper og i levestederne for de arter, der er tilknyttet vand. Der er gode muligheder for at opnå andre synergieffekter mellem de

Natura 2000-plan

2 planer, men i enkelte tilfælde kan der opstå konflikter, f.eks. hvor indsats efter vandplanen medfører oversvømmelser af habitatnaturtyper eller levesteder for arter.

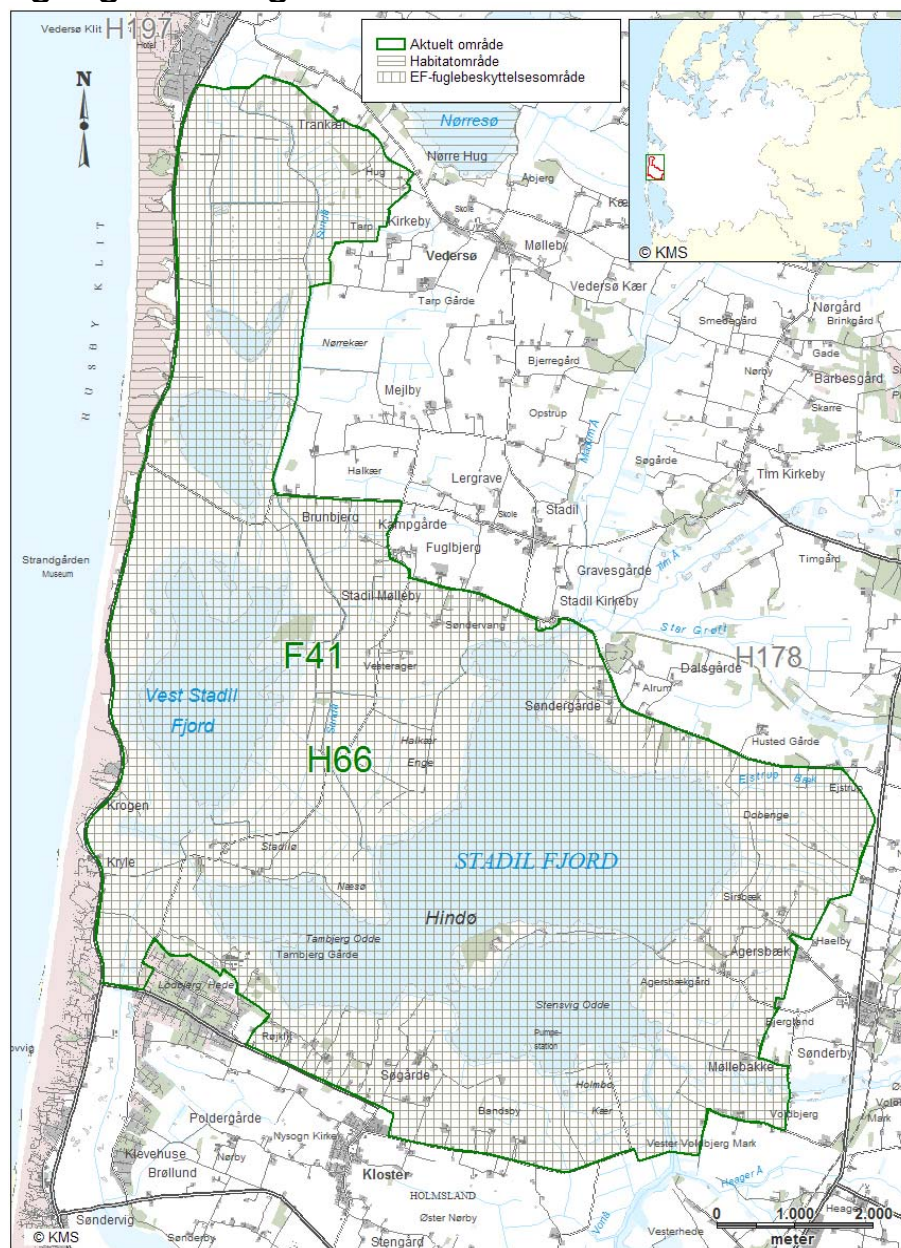
Planlagt indsats efter vandplanen der kan påvirke udpegningsgrundlaget i et Natura 2000-område væsentligt, skal konsekvensvurderes i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. Indsatsen kan i givet fald kun gennemføres, hvis det på grundlag af bedste faglige viden dokumenteres, at aktiviteten ikke vil skade bevaringsmålsætningen for området. Potentielle konflikter mellem Vand- og Natura 2000-planen skal som udgangspunkt være afdækket i forbindelse med vedtagelse af vandplanen.

Strategisk miljøvurdering

I medfør af Bekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 af lov om miljøvurdering skal der foretages en miljøvurdering af planer og programmer, der omhandler fysisk planlægning og arealanvendelse, eller som kan påvirke et internationalt beskyttelsesområde væsentligt.

I bilag 4 er der udarbejdet en miljørapport, der belyser konsekvenserne ved at gennemføre Natura 2000-planen for område nr. N66 Stadil og Vest Stadil Fjord.

Bilag 1. Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning

Natura 2000-områdets afgrænsning. Natura 2000-området består af habitatområde H66 (vændret grøn skravering) og fuglebeskyttelsesområde F41 (lodret grøn skravering). Andre Natura 2000-områder er vist med sort skravering

Bilag 2. Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler

En opsummering af Natura 2000-planens indhold, mål og indsatsprogram findes samlet i Bilag 2- opdelt på de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for det på gældende Natura 2000-område.

Se [Naturstyrelsens hjemmeside](#) – under opslag om plan for dette Natura 2000-område.

Bilaget indeholder endvidere en oversigt over mulige virkemidler, der er eksempler på, hvordan indsatsprogrammet kan gennemføres.

Sammen med bilag 2 findes på hjemmesiden baggrundsmateriale for planerne samlet i basisanalyse og tillæg til basisanalyse samt henvisning til kort over forekomst af de kortlagte og tilstandsvurderede naturtyper.

Bilag 3. Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver

Ved igangsætningen af Natura 2000-planprocessen blev der identificeret en række væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver. På baggrund heraf blev der opstillet 4 sigtelinjer, der formulerer prioriteringen af den nødvendige indsats. Sigtelinjerne sætter dermed rammerne for Natura 2000-planlægningen.

De overordnede rammer er formuleret i nedenstående bilag. Teksten indgik i idéfasen for vand- og naturplanlægningen, juni – december 2007.

Antallet af naturtyper, der kortlægges og tilstandsvurderes er siden udvidet.

Væsentlige naturopgaver

Miljøministeriet har udarbejdet en oversigt over væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen. Det er de opgaver, som tillægges den højeste prioritet i 1. planperiode fra 2010 til 2015:

Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen:

Danmark er ifølge Habitatdirektivet forpligtiget til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger, der sikrer eller genopretter en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør habitatområdernes udpegningsgrundlag.

Samtidig er Danmark forpligtet til, via gennemførelsen af Fuglebeskyttelsesdirektivet, at træffe egnede foranstaltninger med henblik på at beskytte yngle- og rasteområder for en række fuglearter.

Væsentlige trusler mod naturen

En række faktorer udgør de væsentligste trusler mod de direktivudpegede naturtyper og arter:

Næringsstofbelastning medfører markante forringelser af terrestriske naturtyper, søer, vandløb og kystnære farvande først og fremmest som følge af gødskning, afstrømning fra markarealer og kvælstofnedfald. Store mængder næringsstoffer i naturen fremmer ensartede næringskrævende artssamfund på bekostning af et alsidigt plante- og dyreliv og medfører forringede forhold for den biologiske mangfoldighed og naturtyper og arter;

Tilgroning ændrer på afgørende vis levevilkårene for en række plante- og dyrearter, herunder fuglene. Det truer også især lysåbne naturtyper som moser, enge, klitter, heder, overdrev men også egeskove ofte som følge af manglende eller utilstrækkelig drift.

Fragmentering skaber isolation af arternes bestande, hvorved de risikerer at uddø. Foruden et direkte tab af naturareal, forringes de eksisterende naturtypers tilstand og deres økologiske funktioner;

Udtørring er en vedvarende trussel mod mange våde naturtyper og de tilhørende arter som følge af en ændring i de naturlige vandforhold;

Invasive arter er ikke hjemmehørende arter, der spreder sig. De optager plads og fortrænger det oprindelige plante- og dyreliv og findes i dag på mange naturarealer;

Forstyrrelse kan være en afgørende faktor navnlig for truede og sårbare arter, der på grund af levevis og specifikke krav til levested, vil være følsomme overfor menneskelige aktiviteter. Ofte vil truslerne påvirke i samme retning. For eksempel er tilgroning ofte en effekt af næringsstof-belastning og udtørring, tillige er presset på mange arter højt på grund af fragmentering, og det øges yderligere med forekomst af for eksempel invasive arter og menneskelig forstyrrelse.

Overordnet målsætning

Målsætningen er, at de udpegede naturtyper og arter på sigt opnår "gunstig bevaringsstatus". Der skal opstilles en langsigtet målsætning for hvert af de udpegede Natura 2000-områder.

Målsætningen rækker udover 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold og i de udpegede områder som helhed.

Sigtelinjer for indsatsen i 1. planperiode

Natura 2000-planen skal under hensynstagen til den overordnede målsætning opstille konkrete retningslinjer for indsatsen i 1. planperiode for hvert enkelt beskyttelsesområde. Det kan være en indsats, som strækker sig ud over planperioden, men som skal iværksættes nu.

Opfyldelsen af Habitat- og Fuglebeskyttelses-direktivernes krav om "gunstig bevaringsstatus" er en opgave, som strækker sig over lang tid og kræver en omfattende indsats. Det er derfor nødvendigt at prioritere og målrette indsatsen i den enkelte planperiode. Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode fokuserer på at sikre naturtilstanden for udpegede naturtyper og bestandene for udpegede arter. Der vil på baggrund af naturmæssige forskelligheder være regionale forskelle i gennemførelsen af indsatsen.

Sikring af naturtilstanden af eksisterende naturarealer og arter i beskyttelsesområderne

Ifølge direktiverne skal de naturtyper og arter, der udgør områdernes udpegningsgrundlag, have en gunstig bevaringsstatus. Der er således en forpligtigelse til at sikre naturen mindst samme tilstand som ved direktivernes ikrafttræden. Dette kræver ofte en løbende driftsindsats og en vedvarende indsats mod næringsstofbelastningen på de eksisterende naturarealer for at opretholde eller genoprette dem i samme tilstand.

Sikring af de små naturarealer

De små naturarealer er ofte i dårlig naturtilstand, blandt andet fordi de er så små, at påvirkningen fra omgivende arealer har stor betydning. En udvidelse af små naturarealer indenfor beskyttelsesområderne samt eventuelt sammenkædning af arealer via spredningskorridorer og trædesten kan være nødvendig for at opretholde naturtilstanden også på længere sigt.

Sikring af naturtyper og levesteder som lovligt kan ødelægges

Der skal ske en sikring af de naturtyper og levesteder, der ikke er beskyttet mod aktiviteter, som direkte kan ødelægge dem. Det drejer sig for eksempel om skovens naturtyper og sten- og boblerev på havet. Der vil derudover være andre ikke beskyttede levesteder for visse af direktivernes arter, hvor en sikring kan være nødvendig, for eksempel for visse fuglearter.

Indsats for truede naturtyper og arter

For naturtyper og arter, hvis status på landsplan er i fare for at blive voldsomt forringet i 1. planperiode, og hvor der er en fare for, at de forsvinder fra den danske natur på sigt kan en egentlig naturgenopretningsindsats og/eller målrettet drift være nødvendig. Som eksempler på truede naturtyper og arter kan nævnes højmoser, eremit og sorterterne.

Natura 2000-planlægningen fastlægger desuden retningslinjer for myndighedernes skønsmæssige beføjelser efter lovgivningen i øvrigt.

Natura 2000 og Vandrammedirektivet

Gennemførelsen af Vandrammedirektivet og vandplanerne forventes at bidrage til at imødegå nogle af ovennævnte trusler. Eksempelvis genskabes nye naturområder i ådale, og vandkvaliteten vil blive forbedret. Omfanget af synergieffekten mellem Natura 2000 og Vandrammedirektivet vil blive tydelig undervejs i planprocessen. For vandforekomster, der også er omfattet af Natura 2000-direktiverne, vil det strengeste af miljømålene være gældende.

Med målbekendtgørelsen er der fastlagt nærmere retningslinjer for fastsættelse af mål i Natura 2000-områderne og defineret en 5-

Natura 2000-plan

trinskala for naturtilstanden i 23 lysåbne naturtyper. Et tilsvarende tilstandssystem er under udarbejdelse for de 10 skovnaturtyper og for direktivernes arter. På et senere tidspunkt vil et tilstandssystem for såvel de ferske som de marine naturtyper blive udarbejdet.

Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen
Miljørapport for Natura 2000-planen for område nr. N66 Stadil
og Vest Stadil Fjord

- kan læses på [Naturstyrelsens hjemmeside](#) under opslag om plan for dette Natura 2000-område.

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk